

Patent ve Faydalı Model

Dr. Ender AKDOĞAN

Fizik & Bilgisayar Mühendisi

ORACLE Veritabanı Sorumlusu (OCA), Bilgi İşlem D. Bşk. lığı

Türk Patent ve Marka Kurumu

ender.akdogan@turkpatent.gov.tr

Tarihçe

- ❖ 1879 İhtira Beratı Kanunu
- ❖ 1995-551 Sayılı KHK
(Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname)
- ❖ **10 Ocak 2017- 6769 sayılı SMK (Sınai Mülkiyet Kanunu – Dördüncü Kitap)**
- ❖ Yapılan buluşlara Ülkemizde korunma hakkı sağlayan kuruluş “Türk Patent ve Marka Kurumu” dur.

<http://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/>

Patent / Faydalı Model

- ❖ **Sınırlı bir süre** ve yer için patent/faydalı model sahibine, üçüncü kişiler tarafından buluşun izinsiz olarak üretilmesini, satılmasını, kullanılmasını veya **ithal edilmesini** engelleme amacıyla tanınan tekel haklarıdır.
- ❖ Koruma süreleri başvuru tarihi itibarıyla başlar.
(Patent için koruma süresi başvuru tarihinden itibaren incelemeli patent için 20 yıl, incelemesiz patent için 7 yıl ve faydalı model için 10 yıldır)

6769 Sayılı SMK Dördüncü Kitap - Patent ve Faydalı Model

Teknolojinin her alanındaki **buluşlara yeni olması, buluş basamağı içermesi ve sanayiye uygulanabilir olması şartıyla **patent verilir**.**

Buluş niteliğinde sayılmayan unsurlar (Patent verilmez**);**

- Keşifler, bilimsel teoriler ve matematiksel yöntemler.
- Zihni faaliyetler, iş faaliyetleri veya oyunlara ilişkin plan, kural ve yöntemler.
- Bilgisayar programları.
- Estetik niteliği bulunan mahsuller, edebiyat ve sanat eserleri ile bilim eserleri.
- Bilginin sunumu.
- Konusu kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar,
- İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak teşhis yöntemleri ile cerrahi yöntemler dâhil tüm tedavi yöntemleri,
- İnsan klonlama işlemleri, insan eşey hattının genetik kimliğini değiştirme işlemleri, insan embriyosunun sınıai ya da ticari amaçlarla kullanılması, insan ya da hayvanlara önemli bir tıbbi fayda sağlamaksızın hayvanlara acı çektirebilecek genetik kimlik değiştirme işlemleri ve bu işlemler sonucu elde edilen hayvanlar.

Buluş Nedir?

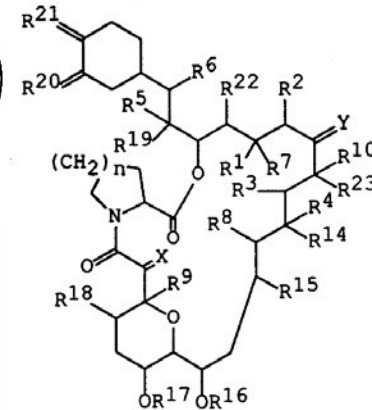
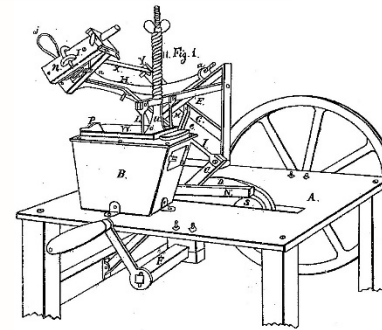
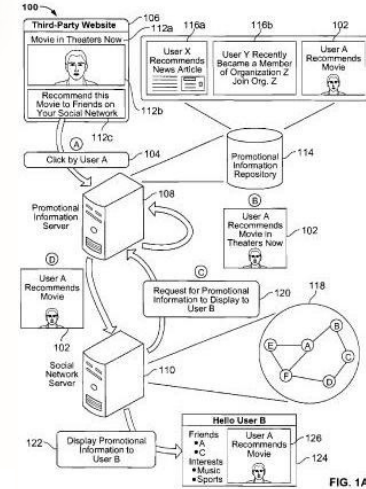
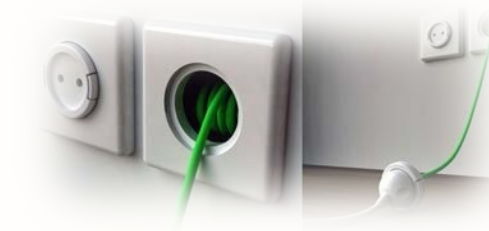
Buluş

• Bir probleme **teknik** bir çözüm getiren **yenilik**lerdir.

Var olan bilgiden çıkarılamayan,

“ben nasıl düşünemedim”

dedirten sonuçtur.

Buluş

Genellikle ihtiyaçlardan ortaya çıkar. Buluşlar basit ya da karmaşık olabilir.

Zaman/Meşakkat

Az Zaman/Az
Meşakkat

0 Zaman/0
Meşakkat

Buluş

Genellikle ihtiyaçlardan ortaya çıkar.
Buluşlar **basit** ya da **karmaşık** olabilir.

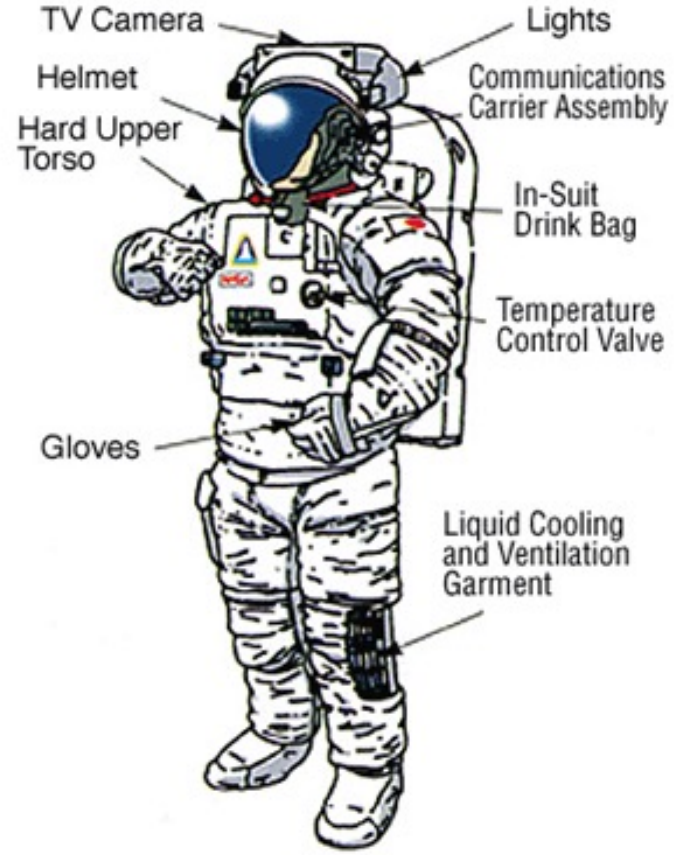
Buluş

Öncelikle çözümü amaçlanan problem **doğru tespit** edilmeli ve iyi anlaşılmalıdır

Astronot kıyafeti

Hayal ürünü olmamalı, **çalışabilir** bir buluş olmalıdır.

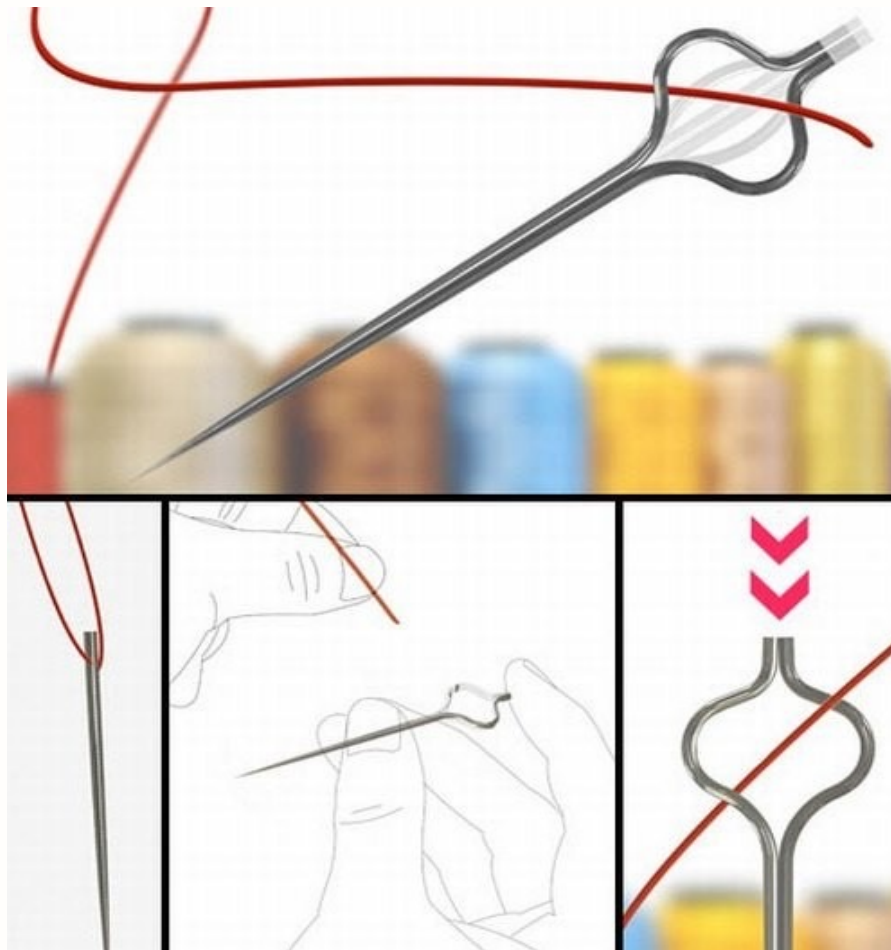
Açacaklı çatal

Pratikte hayat geçirilebilir, **prototipi yapılabilir** olmalıdır.

Genişleyebilen iğne deliği

Sanayinin herhangi bir dalında **üretilebilir veya kullanılabilir** nitelikte olmalıdır.

Enerji verimli şarj aleti

Soğuk
içecek

Sıcak
içecek

Yeşillik makası

Televizyon

Köfte ızgarası

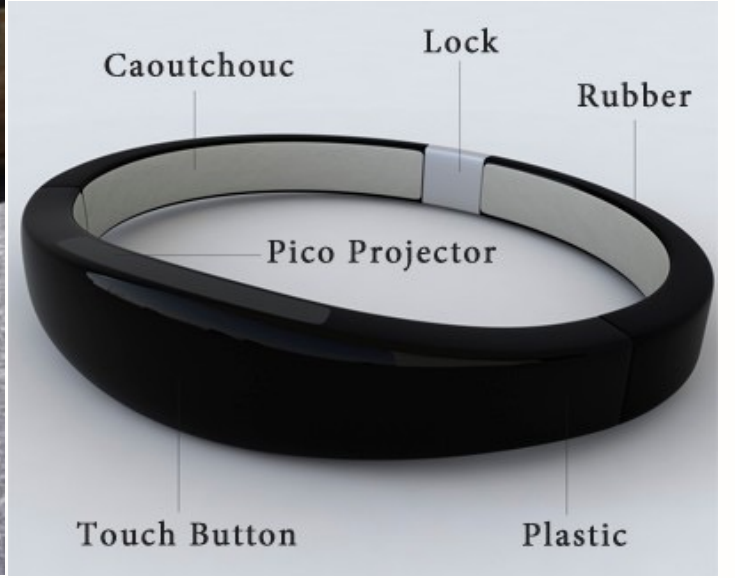
Damlatmayan kupa

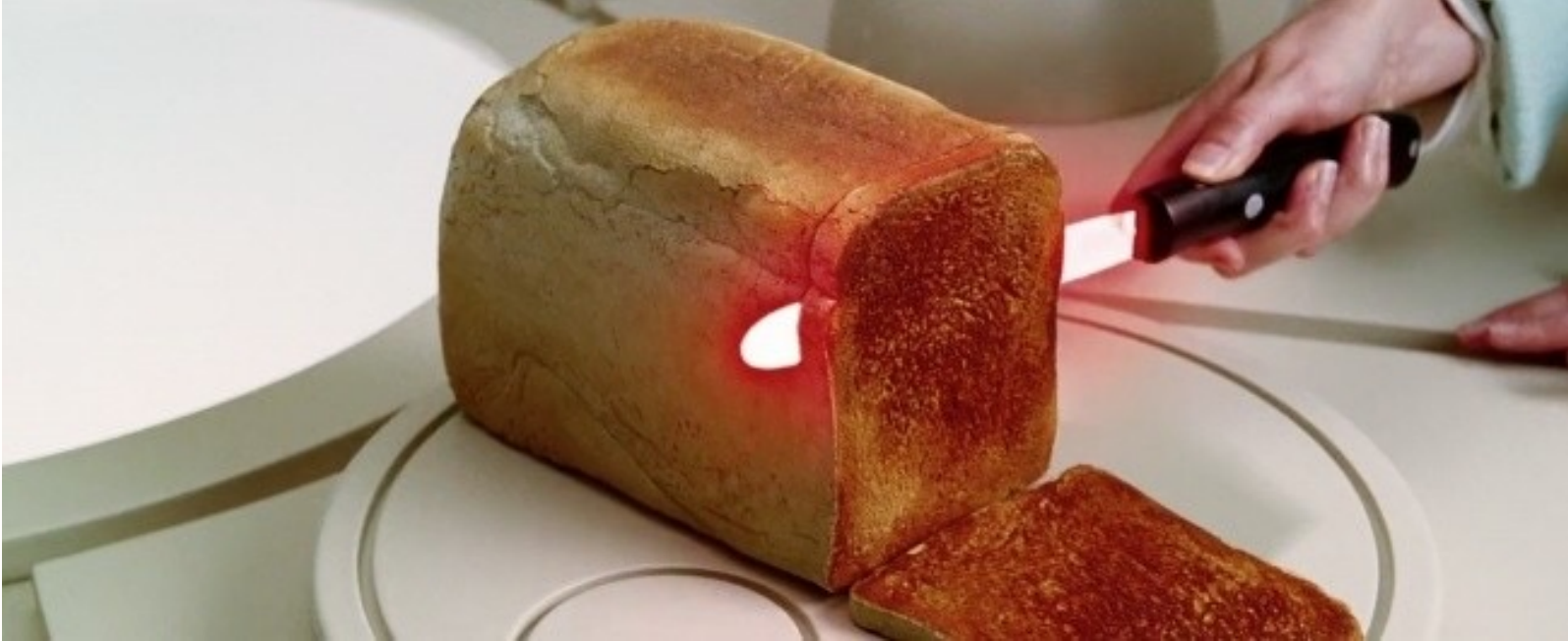
Kendisi karıştırıran kupa

Projektörlü bileklik

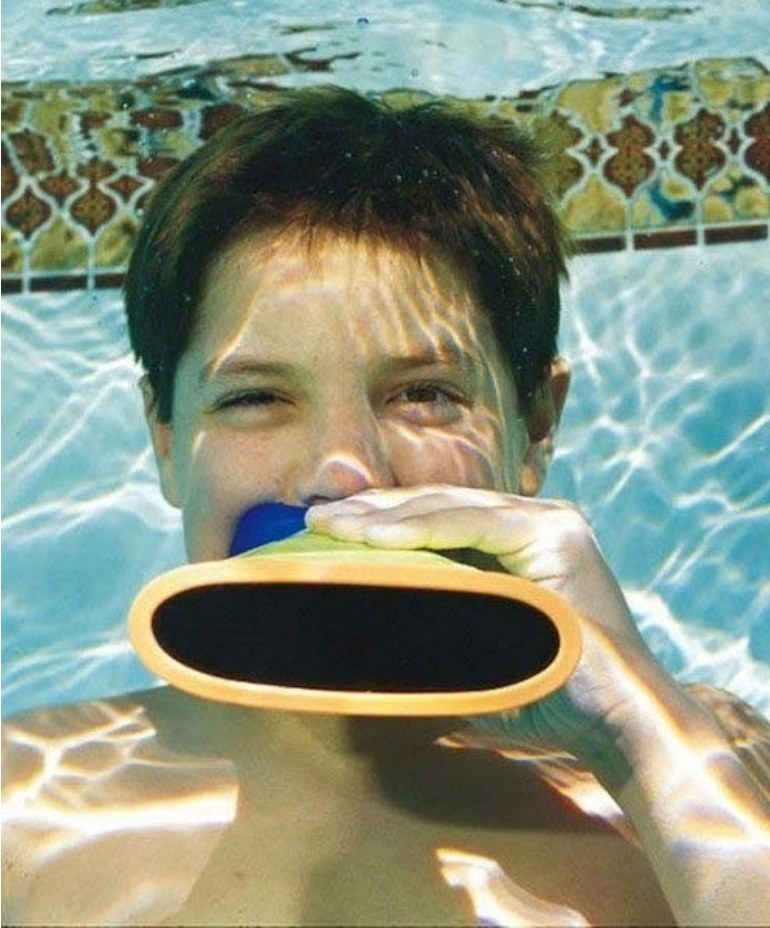

Dilimlerken kızartan bıçak

Su altında konuşuran cihaz

1996 yılında 10 yaşındaki bir çocuk icat etmiştir ve buluşunun patentini almıştır.

Buzlu dondurma

1905 yılında 11 yaşındaki bir çocuk icat etmiştir ve buluşunun patentini almıştır.

Soğuktan koruyan kulaklık

1873 yılında 15 yaşındaki bir çocuk icat etmiştir ve buluşunun patentini almıştır.

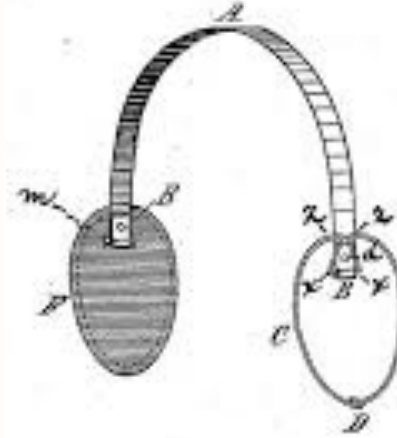

Fig.1.

Fig.2.

El Arabası

- Yaklaşık 2000 yıllık bir geçmişe sahip
- Uzun süredir birbirine çok yakın özelliklere sahip el arabaları kullanıldı.

- **Problem:** Yumuşak ve engebeli yüzeylerde tekerleğin yere saplanması

El Arabası

- **Çözüm:** Tekerleğin yere tutunan yüzey alanını arttırmak
- Küre şeklinde tekerleğe sahip el arabası

James Dyson
1974'te geliştirmiştir.

United States Patent [11] 4,058,344
Dyson [43] Nov. 15, 1977

[54] GROUND ENGAGING MEMBER FOR
MOVABLE STRUCTURES

[75] Inventor: James Dyson, Balminton, England

[73] Assignee: Kirk-Dyson Design Ltd., London, England

[21] Appl. No.: 663,218

[22] Filed: Mar. 2, 1976

[50] Foreign Application Priority Data
Mar. 5, 1975 United Kingdom 1181/75

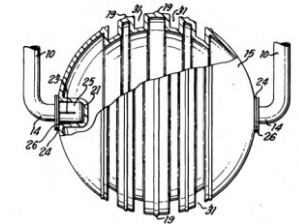
[51] Int. Cl. 2: B60B 9/00

[52] U.S. Cl. 301/7; 308/237 A; 308/237 B

[56] Field of Search: 301/7; 308/237 A; 308/237 B; 301/3; 7; 201/127; 8; 280/47; 4; 41; 31; 308/18; 308/19; 308/237 B; 165; 191; 16; 26; 237 B; 237 A; 237 C; 237 D; 237 E; 16; 45; 46; 25

[57] The invention relates to a ground engaging member in the form of a ball for supporting load carrying structures, such as wheelbarrows. The ball is preferably moulded from a plastic material, such as a mixture of EVA and low density polyethylene, and is formed in one piece with sockets for receiving shaft axles on the frame of the barrow. The shaft axles are non-rotatably mounted in an inner cup-shaped nylon bearing housing mounted in an outer cup-shaped nylon bearing housing fitted received in a socket. The ball may be moulded with studs and ribs.

2 Claims, 7 Drawing Figures

Cırt Cırt

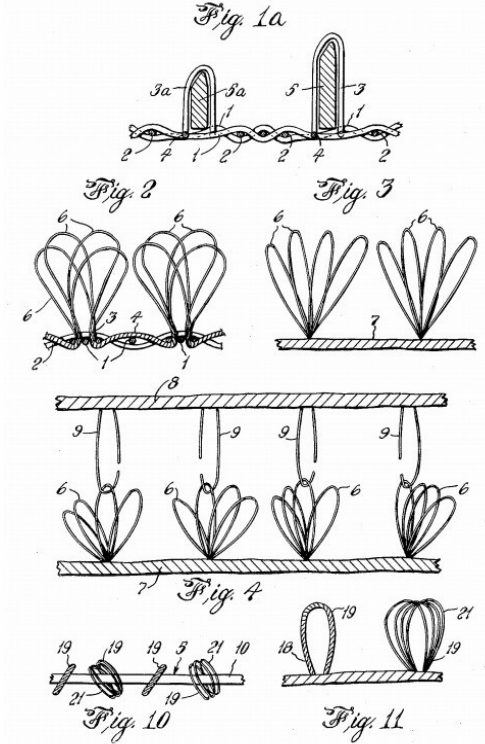
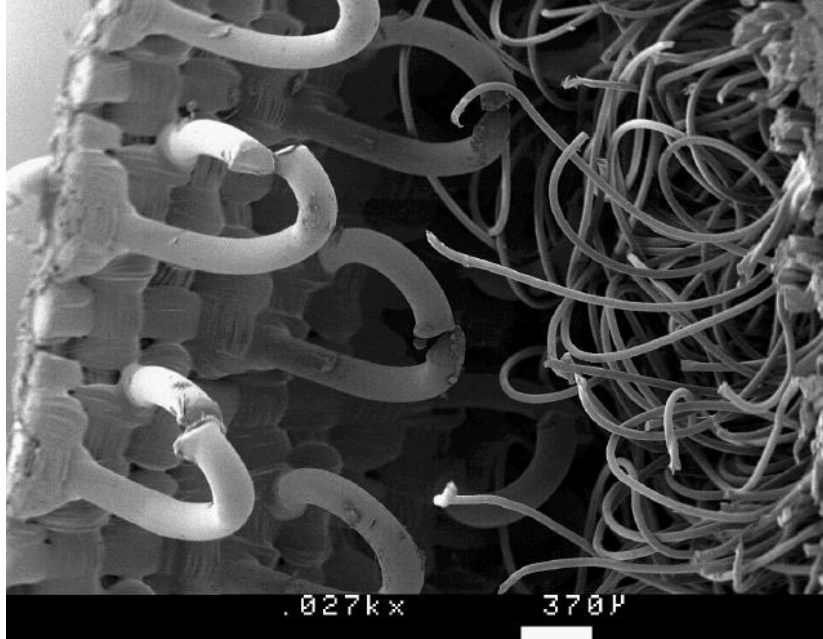
- George de Mestral cırt cırt fikrini 1941'de köpeğinin tüylerine yapışan pıtraklardan (dikenli ot) esinlenerek buldu.
- İlk başlarda çevresinin kuşku ve alaylarıyla karşılaşan Mestral yılmadan yıllarca çalıştı.

Cırt Cırt

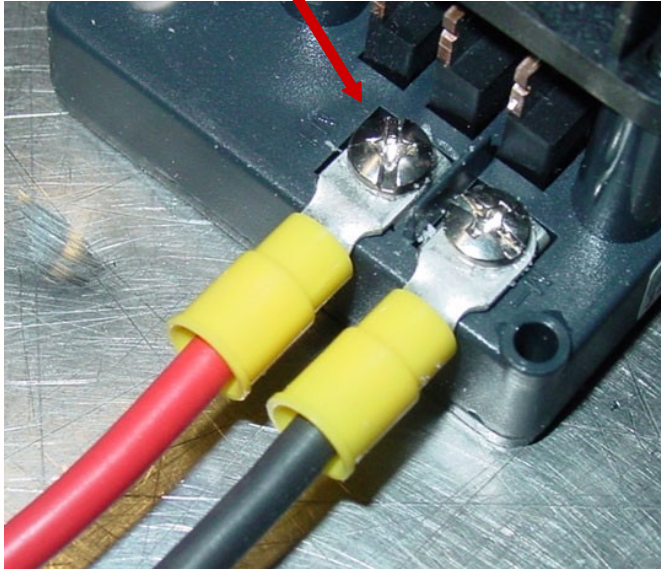

- Mestral 1955'te son halini verdiği cırt cırtın patentini de aldı.
- Hafif ve dayanıklı
- Fermuarların yerine kullanılabilenekte.

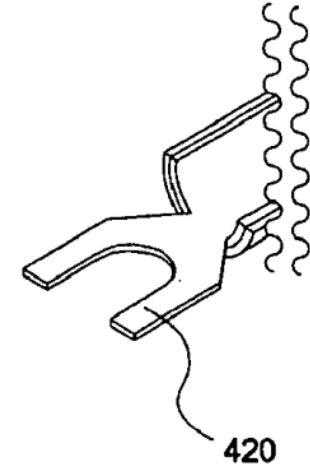
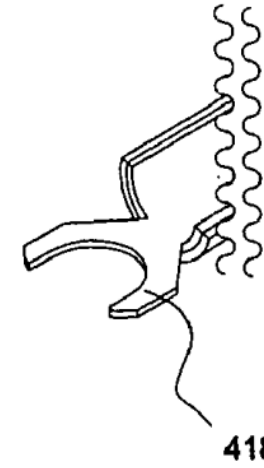
Akü kablosu ucu

- Yüzük şeklinde kablo ucu
- **Problem:** Çıkarıp takmak için vidaları tamamen sökmek gerekiyor.

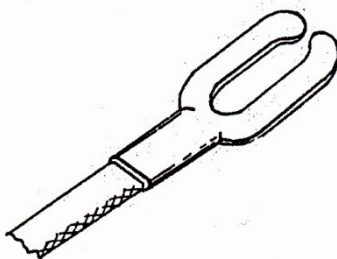
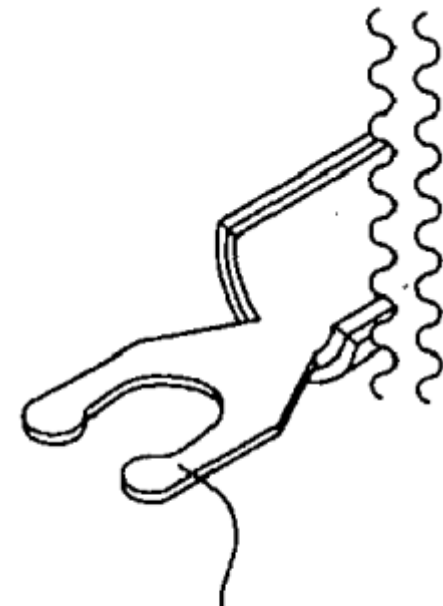
Akü kablosu ucu

- **Çözüm:** Yarım daire ya da elips şeklinde kablo ucu
 - Çıkarıp takmak için vidaları tamamen sökmek gerekmiyor.
 - Hafifçe gevşetmek yetiyor.
- **Yeni Ortaya Çıkan Problem:** Ucun vidadan kurtulup boşa çıkma ihtimali var.

Akü kablosu ucu

- **Çözüm:** Ucu daralan yarım daire ya da elips şeklinde destek bağlayıcı
 - Çıkarıp takmak için vidaları tamamen sökmek gerekmiyor.
 - Hafifçe gevşetmek yetiyor.
 - Ucun vidadan kurtulup boşa çıkma ihtimali çok daha az.

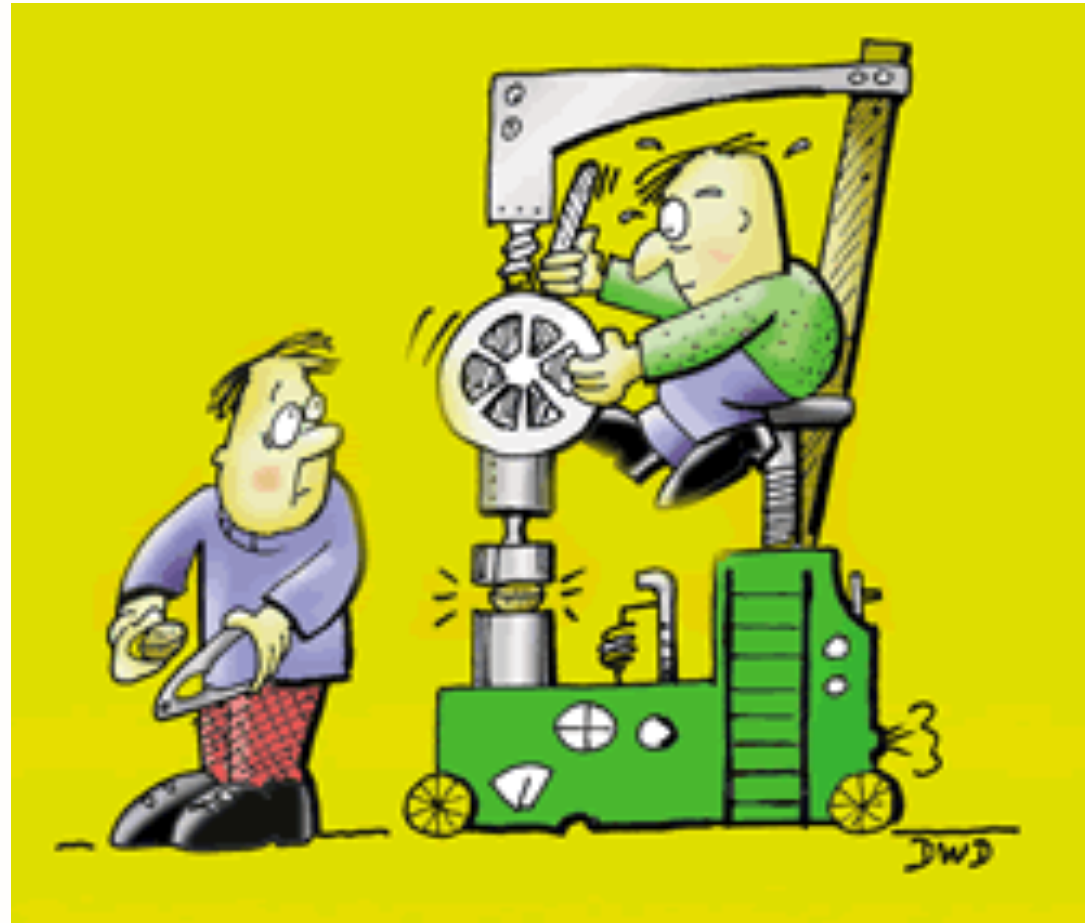
Mucitler Nelere Dikkat Etmeli?

Buluş Sahibinin Dikkatine!

Buluş çözdüğü
problemden
daha
karmaşık:

- Ceviz kırma makinesi

Kaynak: EPO- Seven deadly sins of the inventor

Buluş Sahibinin Dikkatine!

Buluş yeni değil

Musluk

- **Problem:** Musluktan su içerken zorluk çekilmesi, eğilmek zorunda kalmak, hijyen..

**TÜRK
PATENT**
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

Musluk

- **Çözüm:** Hem musluk hem çeşme işlevine sahip bir armatür.

Başka?

Musluk / Çeşme

- **Çözüm:** Normal musluğun hem çeşme hem musluk olarak kullanılabilmesini sağlayan bir aparat

Dreamfarm®

**DİS MACUNU
MÜSLÜĞÜ** procesi:

Zihni Sinir

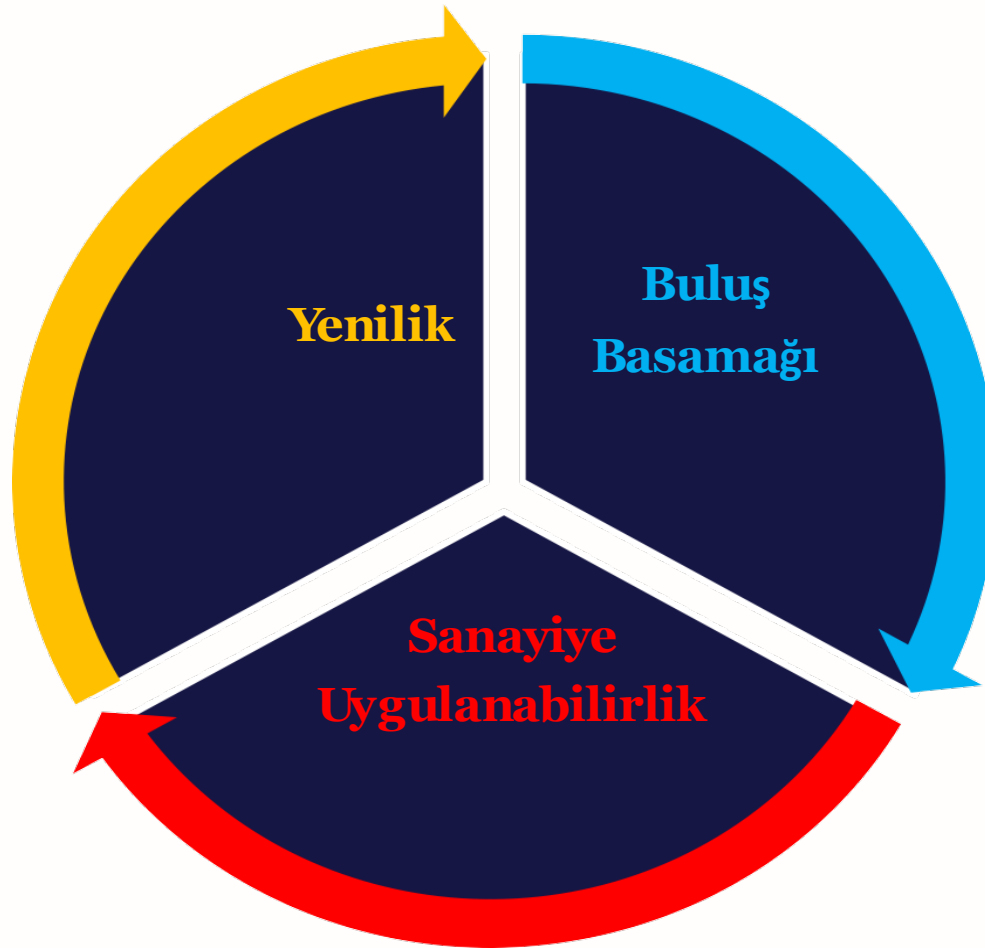
Porof. Zihni Sinir

Artık elektrikler kesildiğinde lavabonuz mum damlalarıyla leş gibi olmayacak. İşte kendi suyundan elektrik çıkaran **MUSLUK** procesi

Patentlenebilirlik Kriterleri

Patentlenebilirlik Kriterleri

Yenilik

Tekniğin **bilinen durumuna dâhil olmayan** buluşun yeni olduğu kabul edilir.

- Tekniğin bilinen durumu, başvuru tarihinden önce dünyanın herhangi bir yerinde, yazılı veya sözlü tanıtım yoluyla ortaya konulmuş veya kullanım ya da başka herhangi bir biçimde açıklanmış olan toplumca erişilebilir her şeyi kapsar.

Buluş basamağı

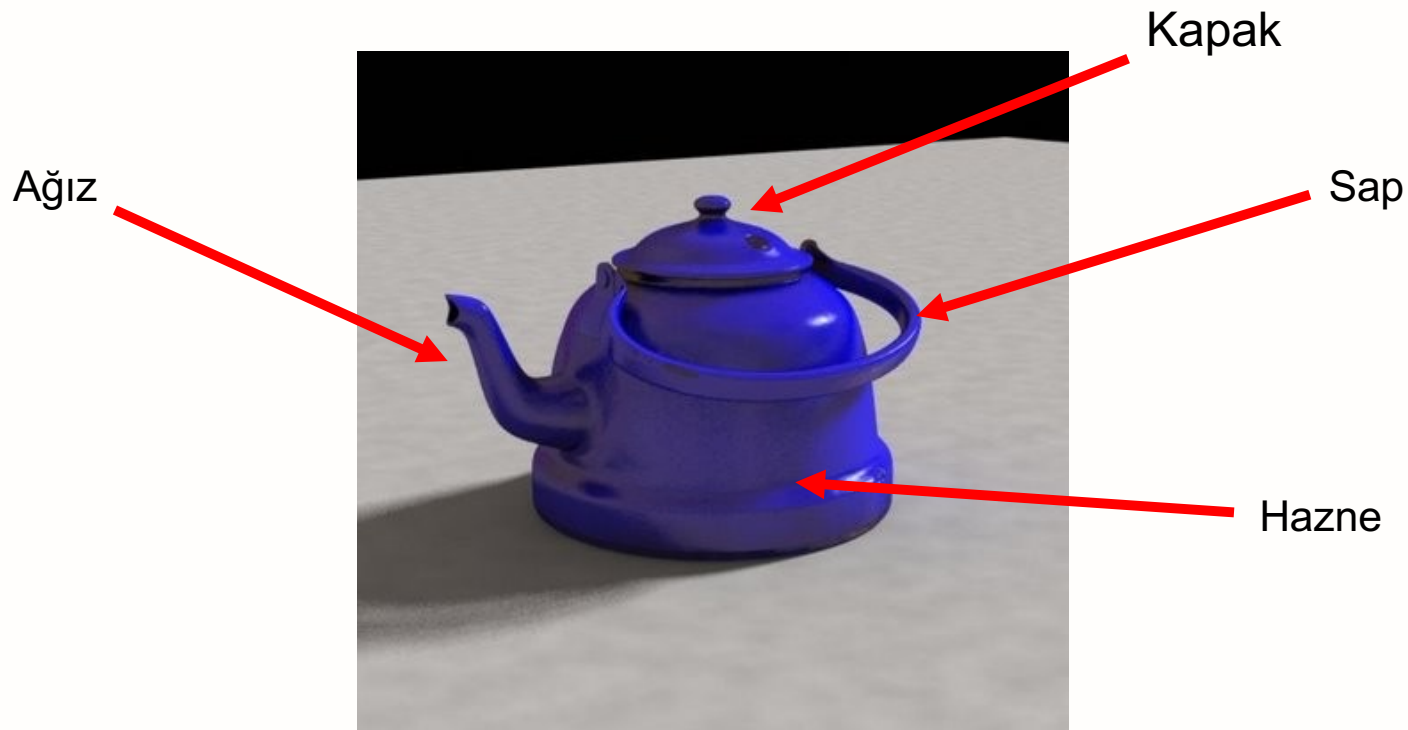
- Tekniğin bilinen durumu dikkate alındığında, ilgili olduğu teknik alandaki uzmana göre **aşikâr olmayan** buluşun, buluş basamağı içerdiği kabul edilir.

Sanayiye uygulanabilir olma

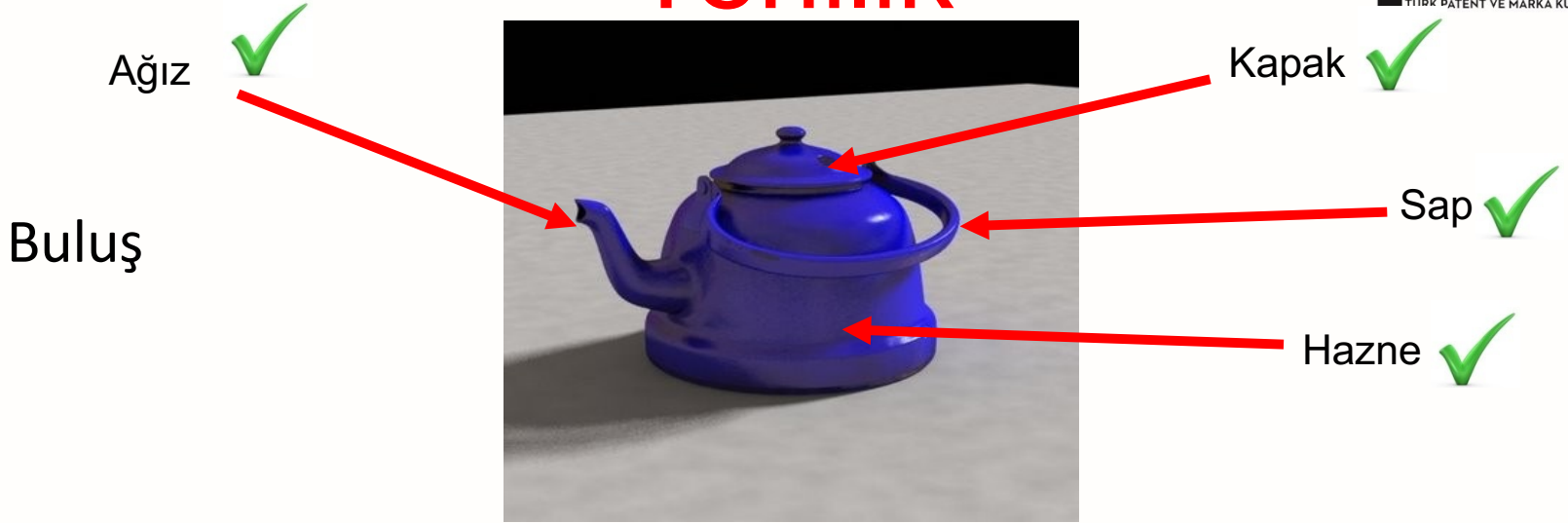
- Buluş, tarım dâhil sanayinin herhangi bir dalında **üretilebilir veya kullanılabilir** nitelikteyse, sanayiye uygulanabilir olduğu kabul edilir.

Yenilik

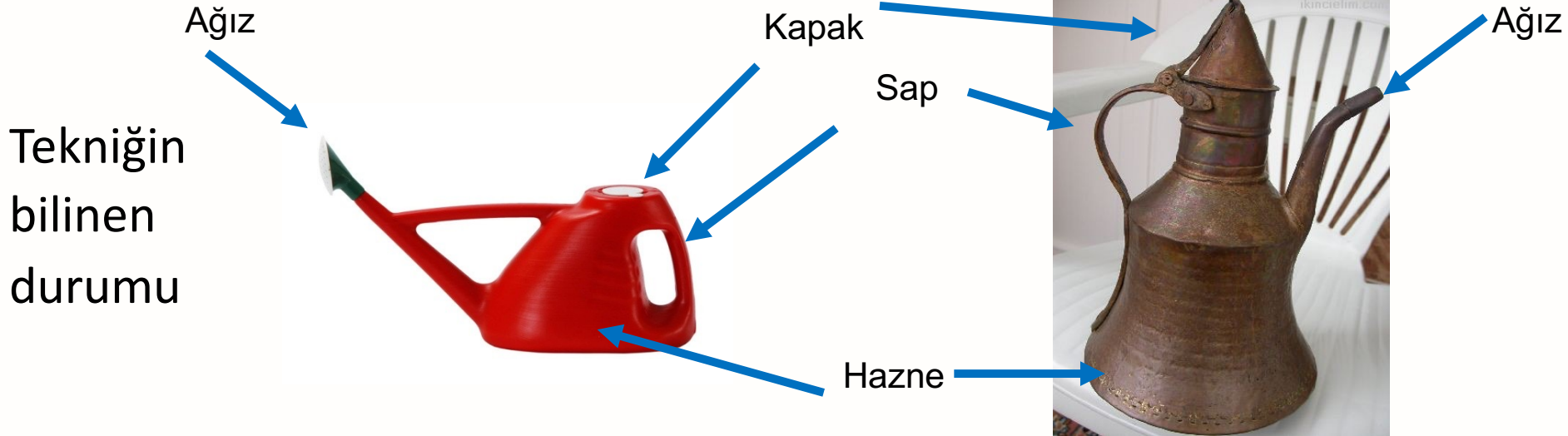
- Bir buluşun yeni olabilmesi için içerdiği tüm unsurların, benzerleriyle birebir aynı özelliklere sahip olmaması gerekir.

Yenilik

YENİ DEĞİL!

Yenilik

Buluş

Süzgeçli iç hazne

Ağız ✓

Kapak ✓

Sap ✓

Hazne ✓

YENİ!

Tekniğin
bilinen
durumu

Ağız

Kapak

Sap

Hazne

Ağız

Buluş Basamağı

- Bir buluşun **yeni olması**, patent alabilmesi için **yeterli değildir!**
- Buluş, aynı zamanda benzerlerine bakılarak kolayca ortaya konulamayacak nitelikte olmalıdır.

Sanayiye Uygulanabilir Olmayan Buluşlar

- **Yeniden üretilebilir, çoğaltılabilir, uygulanabilir olmayan buluşlar**
(Bütün uygun koşullar sağlanmasına rağmen teknik çözümün hedeflediği sonucu her zaman veremeyen buluşlar)

- **Pratikte uygulanamayacak buluşlar**
(Ozon tabakasının korunması için tüm atmosfere plastik film kaplanması)

- **Doğa kanunlarına, temel fizik yasalarına aykırı buluşlar** (Enerjinin korunumuna aykırı olan sonsuz enerji düzenekleri, devridaim makinaları)

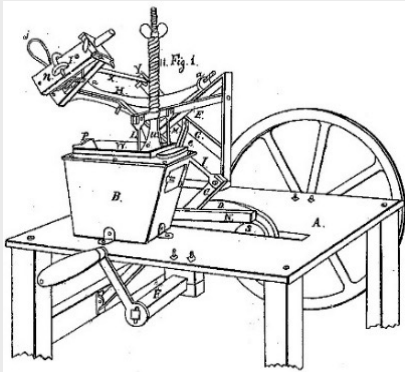
- **Önerdiği çözümü gerçekleştiremeyen buluşlar** (hareket edemeyen bisiklet)

Faydalı Model Kavramı

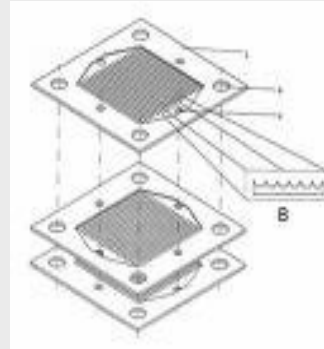
- “Yeniilik” ve “Sanayiye uygulanabilirlik” kriterlerini sağlayan buluşlara verilir,
- Patente göre daha hızlı tescil edilir ve daha ucuzdur.
- Faydalı model koruması bazı ülkelerde mevcuttur. (Almanya, Çin, Fransa, İtalya, Japonya ...)
- Usuller ve usuller sonucu elde edilen ürünler ve kimyasal maddeler hakkında faydalı model belgesi verilmez!

Aparat

tescil
edilebilir

Üretim usulü

Tescil
edilemez

Patent / Faydalı Model

	Patent	Faydalı Model
Yenilik	✓ Bakılır	✓ Bakılır
Buluş Basamağı	✓ Bakılır	× Bakılmaz
Sanayiye Uygulanabilirlik	✓ Bakılır	✓ Bakılır
Usuller ve Usuller Sonucu Elde Edilen Ürünler	✓ Korunur	× Korunmaz
Eczacılıkla İlgili Maddeler	✓ Korunur	× Korunmaz
Biyoteknolojik Buluşlar	✓ Korunur	× Korunmaz
Kimyasal ve Biyolojik Maddeler	✓ Korunur	× Korunmaz
Araştırma Raporu	✓ Var	✓ Var
İnceleme Raporu	✓ Var	× Yok
Koruma Süresi	20 Yıl	10 Yıl

Patentin Sağladığı Haklar

Patent Belgesi, hak sahibinin izni olmadan başkalarının patentli ürünü ticari olarak izinsiz;

- ✓ Üretmesini,
- ✓ Kullanmasını,
- ✓ Satmasını,
- ✓ İthal veya ihraç etmesini

engeller.

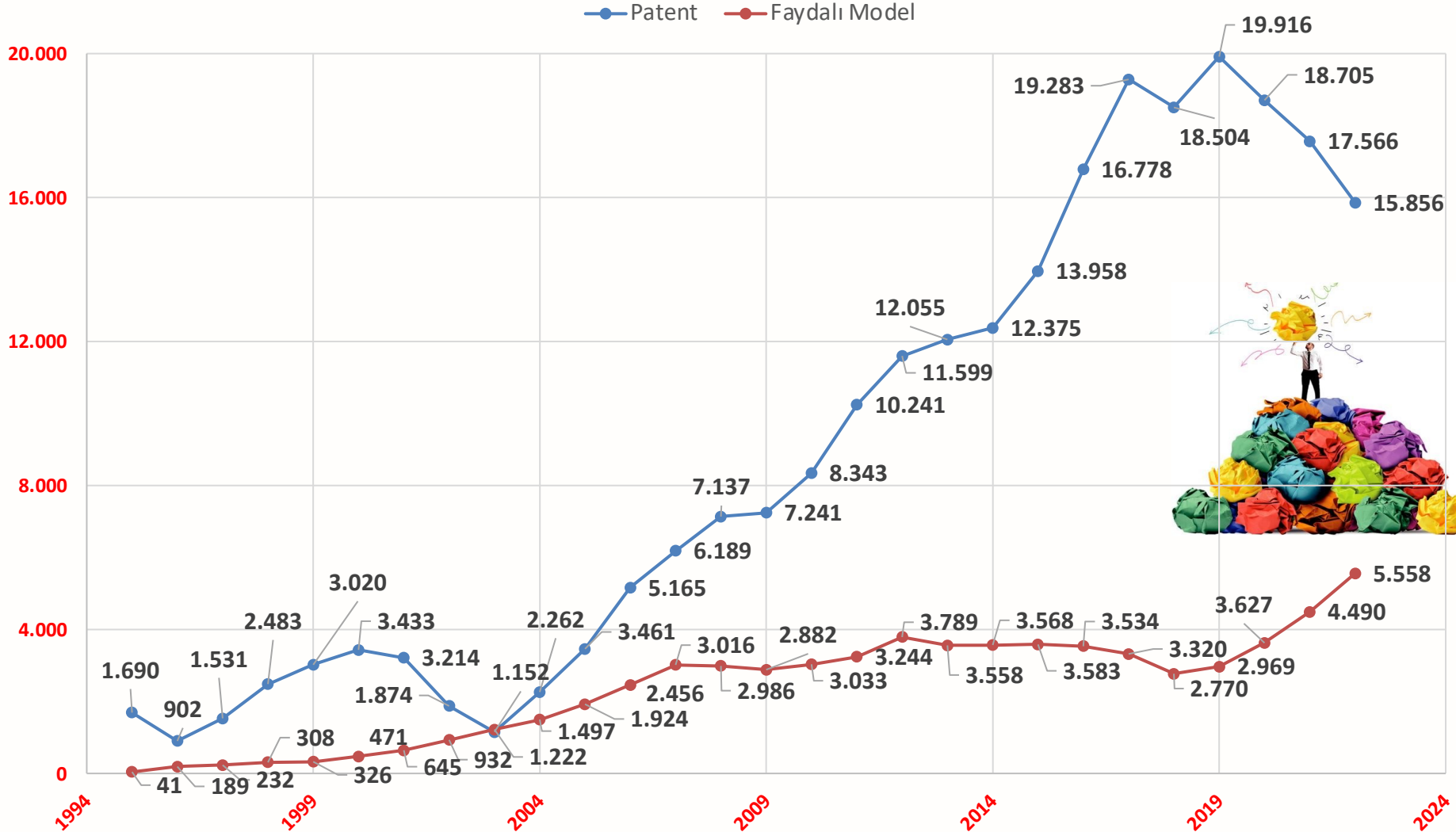
PATENT BAŞVURUSU YAPARAK

GİZLİ TUTARAK

Yıllara Göre Başvuru Sayıları

Kaynaklar

- Türk Patent ve Marka Kurumu Yayınları (<https://www.turkpatent.gov.tr/yayimlarimiz>)
- <https://worldwide.espacenet.com/>

<https://twitter.com/TURKPATENT>

<https://www.youtube.com/user/tpekurumsal>

<https://www.facebook.com/TURKPATENT/>

<https://www.linkedin.com/company/turkpatent/mycompany/>

<https://www.instagram.com/turkpatent/>